

Bocian ‘duży ptak przelotny i brodzący, Ciconia ciconia’

fot. Piotr Lasota

Jak Pan Bóg tworzył to wszystko, cały świat, to i człowieka, i bociana też stworzył. No i bocian w worku miał zanieść na ziemie wszystko to, co tam Pan Bóg mu dał, a un rozpruł worek i wypuścił wszystko, co tam było, różne węże, żmije, żaby i ropuchy, no i to sie rozlazło i lazi do dziś. To sie rozlazło po ziemi, a bocian za kare zbira cały czas dziobem te gadzine (Dereźnia). Bocian dzieci przynosi, tak zawsze stare nasze mówili i my w to wierzyli, ale to taka bujda (Korczów). Bocian kiszka przynieś mi braciszka, taka była rymowanka dawni (Mokrelipie). Bocian w kapuste dzieci przynosi. Tak kiedyś mówili, ty to z kapusty sie wznioneś, bocian cie przynioś (Radecznicza). Bociany zawsze wiedzo, kiedy przylecić i kiedy łodlecić, to chyba najmądrzejsze ptaki, w sierpniu na Barthumieja zawsze łodlatujo (Sąsiadka). Bociuny to to so duze ptasyska (Pogonów). Jak bocian dzie sie zagnieździ, to to domostwo jest szczęśliwe, nic sie ni stanie. Tak kiedyś mówili, bo bocian przynosi szczęście (Ciosmy). Jak na dyszcz to bociany bliży ludzi leco, na dziesiątkach zboża siadajo, to taka dawna wróżba była, jak bocian na zbożu, to i deszcz bedzie (Wywłoczka). Jak za dużo sie u buciana dzieci urodzi, to ich wyrzuca, dawno mówili, że to na nieurodzaj, bo bocian czuje, że nie wyżywi tyle dzieci, i jednego czy dwóch wyrzuca, a dwa czy jedno se zostawi (Hosznia Ordynacka). No bociany latajo po polach, zbierajo sobie żaby do jedzenia, i rozmaite tam. Dzieci przynoszo. Naprzynoszo dzieci w lecie, a na zime odlatujo. Nieraz kiedyś jak sie było małym i leciał bocian, to bocian przynieś dziecko, a drugi mówił, bocian nie przynos dziecka, bo wystarczy, na co tyle (Piotrków). Pierwszy bocian, którego sie widzi musi lecić, bo człowiek też cały rok bedzie dobry, letko bedzie jakby fruwoł (Zrebce). A to su z bociunamy takie rzeczy, te bociany jak siedzu nawet u mnie na podwórzu, to był o taki duzy wiąz, to... to wiele un lot mioł. Jo tu przysłam to taki stary juz stojoł, ji to [...] to bociany miały gniazdo. To ony zawse zwolajo co rok coś. Abo jajko, abo bociana małego. [...], jak bociana to chyba na mokry rok, a jak jajko to na suchy (Żerdź). Bartłomieja dwudziestego czwartego sierpnia

jest, wtedy te bociany odlatują (Chodel). Na Zwiastowanie bocian na bramie krakowskiej stanie. Bociany przylatują (Zagórze). Na Zwiastowanie przybywają bocianie (Niezdów).

Źródła: PM, KAGL, KAGP, TG.

Geografia: powszechne.

D. lp. *bociana*; D. lm. *bocianów*; wymowa: *boćan, boćon, boćun*.

Por. *bocięk, boćko, bosiuń, wojtek*.